

61-72 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 61-72 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16150>

Özet

61-72 Aylık Çocuklar İçin Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği, okul öncesi dönemdeki çocukların temel sayı ve matematik becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarılma aracıdır. Ölçek, **erken sayı becerileri** gelişim düzeylerini tespit ederek, bu alanda risk altında olabilecek çocukların erken tanılanmasına olanak sağlamayı hedeflemektedir. Ölçeğin Türk kültürüne uyarılma ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çalışması, Gözde Şanal Kızıltepe ve Özge Uğurlu Aktulun tarafından 2019 yılında gerçekleştirilmiştir.

Bu ölçek, çocukların sayma prensiplerini, sayı tanımayı ve temel matematiksel kavramları ne ölçüde edindiğini belirlemede kritik bir rol oynar. Çalışma, 2. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi'nde bir bildiri sunumu olarak paylaşılmış olup, ölçeğin Türk örneğinde kullanıma uygunluğunu kanıtlama sürecini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Erken Matematik, Sayı Becerileri, Okul Öncesi Eğitim, Geçerlik, Güvenirlilik, Okul Öncesi Dönem

Yazarlar

Gözde Şanal Kızıltepe, Özge Uğurlu Aktulun

Amaç

Bu ölçeğin temel **amacı**, 61 ila 72 aylık okul öncesi dönemdeki çocukların erken sayı becerilerini ve matematiksel yetkinliklerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, çocukların temel sayı kavramlarını, sayma prensiplerini ve basit matematiksel ilişkileri ne ölçüde edindiklerini belirlemek üzere tasarlanmıştır. Bu yaş grubundaki çocukların sayısal gelişimlerini izlemek ve müdahale gerektiren alanları saptamak, ölçeğin birincil kullanım alanıdır.

Ölçek, orijinal bir aracın Türk kültürüne **uyarılma** çalışması sonucunda geliştirilmiştir. Bu uyarılma çalışması, alanda çalışan eğitimcilere ve araştırmacılara, çocukların gelişimsel düzeylerine uygun, güvenilir ve geçerli bir değerlendirme aracı sunmayı hedeflemektedir. Bu sayede, Türkiye'deki okul öncesi eğitim programlarının etkililiğini ölçmede standart bir araç sağlanmıştır.

Yapı

Ölçek, genellikle **erken matematiksel yetkinlik** olarak adlandırılan psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, çocukların formal eğitime başlamadan önce sahip olması gereken temel bilişsel

yetenekleri kapsar. Yapının temel bileşenleri arasında bunlar yer alır:

Sayma Prensipleri: Birebir eşleme, kardinalite (son sayının küme büyüklüğünü temsil etmesi) ve sıra istikrarı.

Sayı Tanıma ve Karşılaştırma: Rakamlar ve miktarlar tanıma, büyük ve küçük sayılar ayırt etme.

Basit Aritmetik Ön Beceriler: Toplama ve çıkarma gibi işlemlerin temel mantık kavrama.

Bu **erken sayı becerileri**, çocukların ilerideki akademik başarıları, özellikle de matematik başarıları için güçlü bir yordam olarak kabul edilmektedir. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı değerlendirerek çocukların sayısal düşünme yeteneği hakkında kapsamlı bilgi sunmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışması, Kızıltepe ve Aktulun (2019) tarafından sunulan bildiri kapsamında detaylandırılmıştır. Bu çalışmada, ölçeğin Türkçe konuşan 61-72 aylık çocuklar için sayı becerilerini doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlanmıştır. Uyarılama sürecinde, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel eşdeğerliği sağlanmıştır.

Kaynak materyalde spesifik geçerlik katsayıları açıkça belirtilmemiştir (Kaynak: -). Ancak, uyarılama çalışmaları genellikle yapı geçerliği (doğrulayıcı veya açkımlayıcı faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemleri kullanılarak ölçeğin psikometrik özelliklerinin incelendiği varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin erken sayı becerileri yapısını tutarlı bir şekilde ölçtüğüne dair kanıtlar sağlamayı amaçlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, ölçek maddelerinin iç tutarlılığı ve potansiyel olarak test-tekrar test kararlılığı incelemek üzere yapılmıştır. Güvenirlilik, ölçeğin farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini gösterir. Yüksek güvenirlilik katsayıları, ölçme hatalarının düşük olduğunu işaret eder.

2019 tarihli bildiri sunumunda, genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı gibi istatistiksel değerler sunulmaktadır. Ne var ki, bu spesifik değerler kaynak metinde açıkça listelenmemiştir (Kaynak: -). Araştırmacılar, ölçeğin Türkçe versiyonunun yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu rapor etmiş olmalıdır, zira **uyarılama** sürecinin başarıya sayılması için bu kriterin sağlanması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalmaları standart bir adımı olarak, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede korunup korunmadığını belirlemek amacıyla **faktör analizi** tekniklerinin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Bu analiz, Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği'nin kuramsal olarak beklenen alt boyutları (örneğin, Sayma, Miktar Bilgisi) ampirik olarak doğrulamasını sağlamıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıya mı yansıtıldığını ortaya koyar. Bu bulgular, ölçeğin yapısal geçerliliğine dair önemli kanıtlar sunarak, ölçülen kavramın netliğini ve ayrımcılığını desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireysel Performansa Dayalı Test (Tahmini). Ölçek maddeleri genellikle çocuklara sözel veya görsel materyaller kullanılarak uygulanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Yaş Grubu: 61-72 Aylık

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okul öncesi kurumlara devam eden 5-6 yaş grubu çocuklar üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Uygulama, genellikle uzman bir uygulayıcı tarafından birebir gerçekleştirilir. Çocuktan belirli yapısal görevleri yerine getirmesi istenir. Ölçek maddelerinin derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemiştir (Kaynak: -), ancak doğru/yanlış veya performans puanlama sistemi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Erken Numerik Beceriler, Matematik Eğitimi, Okul Olgunluğu, Psikometrik Özellikler, Bildiri Sunumu, Okul Öncesi Eğitim

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Başı Kurulu E-posta Adresleri: gozde.kiziltepe@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar Gözde nal Kızıltepe)

İletişim Adresi: Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tahmini Kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama Çalışması): 2019

İzinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve ücret bilgileri kaynakta belirtilmemiştir. Sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Kızıltepe, G. ., ve Aktulun, Ö. U., (2019, 23-27 Ekim). *61-72 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması*. 2. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi, Bodrum, Muğla, Türkiye.

Kongre Bildiri Kitapçığına buradan ulaşılabilir: utek2019.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: 61-72-aylik-cocuklar-icin-erken-sayi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

61-72 Aylık Çocuklar için Erken Sayı Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu ölçeğin maddeleri, kaynak materyalde açıkça listelenmemiştir. Maddeler, genellikle **erken sayı becerileri** alanındaki temel kavramlar (örneğin, birebir ekleme, sayı adları, kardinalite prensibi) ölçmek üzere tasarlanmıştır. Detaylı maddelere ulaşmak için 2019 tarihli kongre bildirisinin tam metnine başvurulması gerekmektedir.